

Aiudul

EXEM-
PLARUL

2

L E I

Abonament:
120 Lei anual, 60 Lei pe 6 luni.
Publicăm anunțuri și reclame.

CULTURAL, ECONOMIC, SOCIAL ȘI POLITIC INDEPENDENȚE
Apare săptămânal. — Redactor: OCT. LUPEANU.

Redacția și administrația:
Strada Mihai Viteazul No. 1.
— Casina Română —

După Mai

S'a strecurat luna Mai a acestui an, luminoasă și darnică ca o regină, cu pompa-i estivală și îmbelșugată, trezind în suflete ademeneala nădejdilor de bune rodiri și secerișuri mănoase. A vrăjit zimbete și bucurii în inimi panorama de Maiu cu podoaba odrăslirii verzi de pe tîninsul lanurilor și poienilor. Și cât ar fi de sfântă și desăvârșită această zămislire de viață, dacă... măruntelile și îngrijorătoarele nevoi ale vieții de toate zilele nu s'ar culbări stăruitoare și grele în cutele mălăsoase, pline de soare ale învierii de primăvară. Ce trist și obositor spectacol e încadrarea de fețe posomorite, de gânduri abătute, în strălucirea de aur a soarelui de Maiu.

Grija și nevoile stăpânesc sufletul omenesc și acum: boabele de rouă cristalină și străvezie se înfrățesc cu stropii de sudoare, îmbibați de pulberea copleșitoare a melancoliei de pe frunțile îngândurate ale robotului cotidian, care trezește la conștiința sombră a zădărniciilor și nimicniciei.

Gândurile pînii și grijele vieții sunt mai proeminente par'că în acest cadru de fast estival, când firea cu podoaba multicoloră a învesmântărilor ei, cu mireazma îmbătătoare a parfumului din flori și cu tentația zimbetoarea a vieții renăscute, zadarnic stăruie a liniștii neostoierea svărgoalei omenescii, neputincioasă și fadă ca o umbră mohorâtă tulburătoare de limpezimi. Conturul greutăților e mai colțuros par'că în toiul sburdăniciei de fâșniri spre viață ale naturii, iar grija tralului covârșește mai impetuos firea omenescă, hărăzită numai declinurilor nestăvilite.

Frumuseța minunată a splendorilor de Maiu alintă în hamacul adierilor liniștitoare și fericitoare doar pe cei fără grija vîinii de toate zilele.

Veștedul toamnei și mohoreala iernii urzesc mai multă conglăsiuire cu sbuciumul sufletului omenesc. În cuprînsul despoiat și rece, în atmosfera cu nori suri și privescîți neguroase sufletul stă mulcomit, fără vrieri și avânturi îndrăznețe. Dar strălucirea de Maiu zămislește dureri, când vrierile noastre n'au sprijin și sunt zăgăzuite de răutăți și dacă între doririle sufletului și ale trudei, o urzeală de armonie cu scăpărările de raze și odrăzilirile din natură — n'are izbândire. Cât ponos și cât oftat chiar și în acest Maiu de vlăguire înflorită, în piepturile mulțumii de nevoiași sortiți robotului mizeriei. În acest Maiu, a cărui căldură a vlăguit puterea și pompa firii amorșile de peste iarnă, care numai în suflete omenescii și peste nădejdele lui a cernut umbre și pulbere mohorâtă, înlocmai ca un fachiol peste o față palidă de mort.

Lunei Maiu înflorile și frumoase i-a hărăzit natura și aceste odrăsliri de jale și melancolie. Oct. Lupeanu.

IN SLUJBA NEAMULUI

REFLEXII LA O CONSFĂTUIRE

Comuna Așchileu a fost în primăvara acesta teatrul unor mărețe serbări naționale românești, unde țărani din satele județului au arătat celor prezenți ce este și ce poate geniul lui, când este pus la încercare. Un distins intelectual din Aiud, fiind de față a rămas uimit de cele văzute acolo, deci și-a pus în gând să încerce a înfăptui și pe plaiurile noastre minunea dela Așchileu, văzută la desfășurarea serbărilor „Șoimiadei a IV”. În acest scop a invitat câțiva intelectuali din loc să-l ajute. Deocamdată numele nu interesează, scopul urmărit însă vorbește dela sine.

Ca întotdeauna când e vorbă de muncă desinteresată în folosul Națiunii, pentru atingerea scopului, învățătoria a fost mobilizată și acum într-o consfătuire la Aiud, pentru ca să se pună în fruntea satelor să însuflețească conștiințele adormite de indiferentismul păgubitor, care ne-a ținut orbiți dela înfăptuirea idealului național până în ziua de azi.

Dar ce sunt 20 ani în viața urui popor? Sunt un picur în mare. Totuși trebuie să recunoaștem, că în vremurile acestea de mari prefaceri sociale și sfertări enorme pe cari le fac popoarele Europei pentru a se afirma ca individualitate națională distinctă, — nouă românilor nu ne este permis a pierde o clipă pentru a ne pune și noi pe lucru — lăsând la o parte certele, cari ne caracterizează — ca să ne afirmăm cu toată vigoarea însușirilor noastre moștenite.

Inceputuri promițătoare s'au făcut în mai multe părți a țării în cadrele O. E. T. R.-ului, care cuprinde în sinul ei toată mișcarea de electrizare a maselor, unde stau neutilizate uriașe posibilități de afirmare a geniului nostru național.

Fiii înzestrați cu calități de conducător ai acestui neam, începând dela cea mai înaltă treaptă socială a neamului, au sunat clopotul de trezire și cel adormit a fost trezit — nu voi zice în ceasul al 12-lea, ceea ce ar însemna că ar fi prea târziu, căci nu e prea târziu. Doar poporul nostru a dat dovezi, că atunci, când e bine condus, se știe însufleți și face pași uriași spre civilizație și cultură, cari nu sunt străine de sufletul său.

Acestea scrise până acum, recunoscute de toată lumea de bună credință, voi atinge o latură sensibilă a chestiunii, care să pună problema în lumina ei adevărată, în latura ei dascălească.

Tot ceea ce s'a făcut până acum și se va face în viitor în materie de ridicarea maselor largi ale românilor la o viață națională conștientă și demnă s'a putut face numai prin mucenicul satelor, prin învățător.

Această realitate recunoscută deja, s'a și

folosit de acest instrument docil și ușor de însuflețit pentru lucruri nobile în folosul națiunii și nu va dezerta nici de acum înainte dela datorie, la împlinirea căreia s'a deprins, dar... și un puternic dar... vrea să se știe un lucru!

Mai în'ăiu învățătoria nu admite ca să servească de trambulină nimănu pentru scopuri personale, ci voește ca aceia cu cari concucrează să o ajute în mod efectiv la realizarea aspirațiilor ce o frământă de atâta timp.

Avem revendicări de ordin material și moral.

Multe din desideratele Asociației noastre au fost satisfăcute, cele de ordin material însă nu! Și aceste trebuie să primeze.

Deoarece totdeauna ori, de câte ori este nevoie să se muncească în mod serios pe teren educativ constructiv și fără altă remunerație decât o foarte firavă și relativă recunoștință — se apelează la serioasele noastre servicii — învățătoria nu trebuie să uite să spue tuturor, că este nedreptățită, că va lucra pe orice teren, cu condiția să i se dea mijloacele trebuitoare pentru a putea trăi modest, dar cinstit.

Să ni se asigure minimul de existență!

Pentru ajungerea acestui scop ne vom folosi de toate mijloacele făcând chiar și politică: o politică școlară, una dascălească și una românească.

Ca popor în devenire, cu rândueli și așezăminte nestatornice și până la deplina consolidare a Statului nostru, râvnit să-l cârmuiască atâți aventurieri, suntem dator să nu uităm politicul din nici-o socoteală a muncii noastre. Să nu ne lăsăm adormiți de glasuri dulci, cari ne cântă pe armonioase solfegii de naționalism — pe cari de atâtea ori am cântat și repetăm zilnic aceste melodii — dar cu cari în ciuda oricăror sfertări, încă n'am reușit să ne facem înțeleși.

Când revendicările noastre vor fi îndeplinite, atunci latura politică a preocupărilor noastre va inceta.

Dar până atunci, durere, mai este!

Să nu se uite că suntem o tagmă cu puteri morale și materiale limitate, dar treptat treptat se pun în cărua noastră sarcini sarcini tot mai numeroase, de cari nici nu s'a visat măcar la pregătirea noastră. Totuși așa însufleții cum suntem, le-am primit și le primim toate.

Din modești „dascăluți” numiți cu multă ironie și răutate, ia'ta-ne ajunși factori diriguitori în centrul națiunii.

Sublim rol, frumoasă ascensiune!

Conștienți de rolul la care am ajuns, să dăm și mai departe adeziunea noastră, cu însuflețire, la orice muncă ni se cere în folosul națiunii.

M.

NUNȚIUL PAPAL DIN BUCUREȘTI

Andreo Cassulo a trecut în 27 Mai prin Aiud. I-s'a făcut o frumoasă manifestație de primire. Elevii școalelor din oraș l-au întâmpinat cu flori. Public mult și ales, Oficialitățile, orașanești și doamne române în costum național au primit pe înaltul demnitar și decan al Corpului diplomatic. A fost binevenat de Mons I. Bucur, primarul orașului Dr. David, preotul

rom. cat. și directorul liceului O. Hulea. Cei doi din urmă l-au salutat în limba latină. Răspunde tuturor Ex. Sa în italienește, interpretat de Il. Sa canonicul Macavei dela Blaj. În răspuns își exprimă bucuria și mulțumește pentru primirea frumoasă ce i-se face, împărțind în același timp binecuvântarea apostolească a Marelui Pontifex.

Hotărârile Adunării Generale dela Săliște.

A patra adunare generală a Centralei Reuniunilor de meseriași, comerciați, industriași și muncitori români din România, întrunită la Săliște jud. Sibiu, Duminecă, în 9 Mai 1937. în sala festivă a școlii primare, sub înaltul patronaj al I. P. S. Sale Dr. Nicolae Bălan, Mitropolitul Adealului și Banatului și președinția de Onoare a P. S. Sale Dr. Iuliu Hossu. Episcopul român unit al diecezei Cluj-Gherla, P. S. Sale Dr. Nicolae Colan, Episcopul Eparchiei Vadului, Feleacului și Clujului, Prof. Alexandru Lapedatu, Președintele Senatului și al Academiei Române, Dr. Valeriu Pop, Ministrul Industriei și Comerțului, Dr. Valer Roman, fost subsecretar de Stat la departamentul Muncii, prezenți fiind afară de reprezentanții celor 21 Reuniuni și Asociații membre ale Centralei și a 7 Reuniuni încă membre și toată intelectualitatea românească a comunei Săliște și împrejurime, după cetirea raportelor și ascultarea propunerilor făcute, constată că:

În trecutul apropiat, meseriașii, comercianții și muncitorii români au fost copii nimănu.

Pentru ca să-și păstreze limba, credința și datinele ei s'au organizat în Reuniuni sau Societăți de lectură și cultură, de înmormântare etc., după cum erau tolerate de stăpânirea străină.

Federalizându-se aceste Reuniuni, au înființat Centrala și organul ei de publicitate „Tribuna Noastră”. De atunci glasul lor nu a mai răsunat în pustie.

Drept rod al activității sale Centrala Reuniunilor cu sediul în Cluj, a fost încadrată în lege ca organizație profesională obținând mai multe favoruri.

Apoi se votează următoarea

MOȚIUNE:

Adunarea generală are cuvinte de recunoștință față de M. Sa Regele și față de Guvernul său,

a) pentru că în noua lege a meseriilor a încadrat Centrala și Reuniunile membre, ca organizații profesionale,

b) pentru înființarea Institutului de Credit Național al meseriașilor;

c) pentru crearea fondului industrial de înzestrare a meseriașilor români, cu unelte și mașini și pentru încadrarea unui delegat al Centralei în Comitetul acestui fond;

d) pentru că a desființat corporațiile industriale;

e) pentru că a extins favorurile acordate Uniunii micilor industriași și meseriași patroni de toate breslele din România Mare asupra tuturor meseriașilor înscrși la Camerele de Muncă.

Centrala Reuniunilor și Reuniunile membre pentru aducerea la izbândă a programului deja stabilit, pretind:

1. să se asigure prin lege proporționalitatea de 80 la sută pentru elementul, de limba și

legea românească în toate ramurile vieții economice;

2. să se construiască, din sumele încasate pentru învățământul profesional, câte un cămin de ucenici în toate capitalele de județ și în centrele economice mai importante din Ardeal și Banat.

3. să se replătească integral, în monedă curentă, depunerile Reuniunilor și ale membrilor acestora,

4. să se scutească patronii de a plăti primele 7 zile de boală asigurătorilor și asigurarea patronilor să fie facultativă;

5. să se asigure preponderența comercianților, meseriașilor și muncitorilor români organizați în Reuniuni membre ale Centralei, în conducerea Camerilor de Comerț Industrie și Muncă;

6. să se desființeze cartelurile;

7. să se reglementeze ocupațiunea de comerciant, să se înzestreze comercianții începători și să li-se acorde credite etine;

8. să se anuleze toate brevetele de băuturi spirituoase și de produse C. A. M. și să se repartizeze respectându-se proporția de 80 la sută pentru elementul etnic românesc acordând prioritate invaizilor, văduvelor și orfanilor români;

9. să se acorde fiecărei Reuniuni membră a Centralei un brevet de beuturi spirituoase și de produse C. A. M. limitat la localul și pentru membrii Reuniunii;

10. să se asigure prin legile și regulamentele cari privesc clasa de mijloc câte un loc pentru reprezentanții Centralei și ai Reuniunilor membre în toate comisiile care se ocupă de afacerile comerțianților, meseriașilor și muncitorilor;

11. să se facă neîntârziat împrietărirea profesiștilor de limba și legea românească, recurgându-se în caz de lipsă și la exproprierea urbană;

12. să se modifice constituția și legea electorală după principiile naționale și creștine ale statelor corporative cu respectarea proporționalității numerice pe țară.

Rugăm toți oamenii de bine, ca peste cadrele politice și confesionale să sprijinească acțiunea Centralei noastre și a reuniunilor membre pentru a romaniza cu un ceas mai devreme orașele noastre înstrăinate.

Ne exprimăm și de astă dată convingerea, că justele noastre revindicări vor găsi aprecierea cuvenită la toți factorii vieții noastre de stat și se va repara nedreptatea milenară îndurată de elementul etnic românesc din Ardeal, Banat și Bucovina, și întemeiați pe această convingere vom stăruia să activăm fiind supuși față de Tron, credincioși bisericilor noastre naționale, iubitori de neam și lege, mergem cu pași siguri spre izbândă.

Dr. Aug. Rațiu,
președinte

Șt. Penes
secretar

întrebăm, cui îi incumbă această nobilă operă de a educa? Doica, sau guvernanta, fie ca chiar cu pregătire superioară, o spunem categoric, nu!

Cea chemată a face educația copilului, este mama naturală, fiind că numai între acești doi factori, „mamă și copil” există afinitate psiho-fizică, care este atât cât $\frac{3}{4}$ din știința educației, plus influența educativă a mamei, cu mijloace mai simple, neposedând atâta „știință a educației”, dar făcută cu „dragoste primordiale calitate a educatorului, în trece sută la sută rezultatul educației obținut de o guvernanta de profesione. Deci, mama să facă educația copilului. — O coincidență plăcută ne face să ne găsim în „săptămâna cărții”, în consecință toate editurile din țară au căutat să dea la iveală noi serii de volume, iar librării au căutat să-și procure toate cărțile și'n acelaș timp este reducere din prețul fixat, adresăm o rugămintă: nici-o familie care-i conștie de menirea ei să nu rămână fără să-și procure cel puțin un volum, dacă nu mai multe, din știința pedagogiei, care tratează arta educațiunii, — și în felut acesta ne arătăm deplin înțelegători ai cerințelor actuale.

I. Toma.

Pentru oamenii de bine

Puțini poate din acest oraș, trecând pe sub zidurile mohărite ale Penitenciarului local, și-au îndreptat ochii o clipă măcar, spre grădile dincolo de care, în fiecare celulă se sbate un suflet omenesc.

Și mai puțini au fost aceia cari pătrunși de milă creștinească și înțelegerea durerii omenești, au adus cu fața sau cuvântul, o rază de luminoasă mângâiere în lumea acestor nenorociți!

Sunt două lumi, mărginite doar de ziduri și vai ce adâncă prăpastie le desparte! Trebuie smuls din gândul celor din afară, cu o clipă mai de vreme, dureroasă și învechita credință, că acei dintre ziduri sunt „izgoniții” acestei lumi.

Inchisorile prin noua legiuire sunt azi, doar institute de reeducare, de remolarizare a acelora abătuți de soartă sau de vitregi împrejurări și oricât ar fi străduința neobosită a cadrelor educative oficiale, dacă nu au și sprijinul moral și material al celor din afară, a tuturor oamenilor de bine, munca lor nu-și poate da roadele dorite.

Caritatea pusă în slujba sfântă a reeducării condamnaților este culmea virtuții creștinești, căci pe lângă alinarea suferinței apropiatului tău, aduci societății, țării chiar, un real aport, alipind la sânul ei, atâtea suflete, atâtea energii rătăcite vremelnice dela calea Binelui și a Muncii Cinstite.

Această nobilă misiune, atât de folositoare și țării azi, îi incumbă ori cărui adevărat ereștin ori cărui bun Român.

Odinoară condamnații, înconjurați veșnic de disprețul opiniei publice, au fost supuși chinurilor celor mai groaznice, ades lipsiți chiar de lumina soarelui au putrezit în lanțuri, în ocne și temnițe, căci societatea îi scotea din rândurile ei, erau morți pentru ea înainte de moarte.

Cu timpul, societatea, prin legiuri având la baza lor mai mult spirit creștinesc, s'a gândit și la acești oropsiți ai soartei, îmbunătățindu-le în parte starea lor, dându-le un tratament mai omenesc. Actualmente însă, prin recente legiuri ale Codului Penal Regele Carol II-lea, reeducarea și remoralizarea condamnaților pusă în primul plan și la această operă de bine, caritatea publică este chemată să conlucreze asidiu, cu organele oficiale de reeducare ale Penitenciarelor.

Dar ori care are fi sforțările celor chemați să activeze legal la opera de reeducare și remoralizare a condamnaților, criza actuală, încetinează, îngreunează chiar, evoluția normală a acestei activități, deoarece modestele subvențiuni bugetare abia asigură astăzi condamnatului necesitățile lui fizice.

Pătruns de învățătura sfântă a Blândului Isus, care zice: „Nu trebuie călcat în picioare cel căzut ci ajutat să se ridice”, adevăr — ce trebuie să sălășliască în inima oricărui bun credincios — îmi îndrept apelul meu către toți

Gânduri de „Ziua copilului”.

Duminecă, 30 Mai s'a serbat și'n Aiud „Ziua mamei a copilului și a laptelui”, organizată de soc. „Principele Mircea” filiala Aiud. Programul serbării, a fost susținut cu multă pricepere, de elevii școlilor de copii mici și ai școlii prim. de stat. La această serbare a luat parte public foarte puțin, abia ocupându-se jumătate sala unde s'a ținut serbarea, cu copii cu tot, cari au fost marea majoritate. Spus sincer, te jenezi și'n acelaș timp te revolți, văzând atâtea neînțelegere și indiferență, față de chestiuni de-o importanță atât de mare.

Pentru a vedea marea importanță, ce se dă în alte țări copilului, ne putem convinge foarte bine, din felul cum ni-l intitulează recunoscuta pedagogă suedeză Elen Key, numindu-l: „Maiestatea Sa Copilul”. Această pedagogă a făcut o adevărată revoluție în domeniul pedagogiei prin lucrarea sa „Secolul copilului”, nu alt secol: al tehnicei, al invenției, al artei etc.

Popoarele cu o cultură și civilizație mai

înaintată, au înțeles importanța capitală a acestui deziderat social, ocupându-se într-o măsură foarte mare de educația copiilor dându-și seama, că cel mai prețios capital uman este tineretul.

În legătură cu această chestiune, câteva reflexii: Educația copilului se începe foarte de timpuriu, chiar înainte de naștere și nu dela o anumită vârstă cronologică, când copilul începe să'nțeleagă, cum s'a crezut până acum și se mai crede de unii și astăzi.

S'a constatat, că fenomenele sufletesti, cât și activitatea spirituală și morală a viitoarei și apropiate mame, au influență asupra copilului. În concluzie, să se înceapă educația de aici, viitoarea mamă comportându-se în așa fel, pentru a influența în bine, asupra viitorului copil. După ce a venit pe lume noul născut, chiar din primele zile să se înceapă cu educația lui — natural în raport cu gradul de dezvoltarea simțurilor cari apar mai întâi, prin excitanți vizuali, auditivi, etc. Și acum ne

Informațiuni

■ **Liceul Titu Maiorescu.** În conformitate cu dispozițiunile Min. Ed. Naționale cursurile la liceu s'au încheiat la 31 Mai. În cursul lunii Iunie vor fi examenele de sfârșit de ani ale claselor regulate, examenele elevilor particulari, admitere în cl. I. și în cursul superior. Încheierea festivă a anului școlar cu raportul final al situației elevilor și cu premiarea celor merituoși va fi la 23 Iunie. La serbarea de încheiere se invită părinții elevilor și toți cei ce se interesează de școală.

■ **Săptămâna străjerilor.** Zilele dela 1—8 Iunie constituiesc „săptămâna străjerilor”. În aceste zile tineretului organizat străjerește și aduce omagii Supremului lor comandant prin manifestări sociale și patriotice de solidaritate, muncă ordine și disciplină, prin reînvierea postului, a tradițiilor, a cântului și jocului românesc, va face divada virtuților și vigoarei neamului, chemat la viață nouă. În tot cursul săptămânii portul uniformei sau costumul național cu insigă O. E. T. R. este obligatoriu în școală și în afară de școală. În acest timp școlile vor face excursii, expoziții de lucrări manuale și alte manifestări sociale.

■ **Ziua de 8 Iunie,** care este închinată Neamului și Regelui nostru se va sărbători în toată țară după un program comun a dotat împrejurărilor locale. Programul pentru orașul Aiud a fost stabilit în ziua de Marți 1 Iunie a. c. și se va publica la timp prin afișare. Programul începe în seara zilei de 7 Iunie, când la ora 20 va fi retragerea cu torțe organizată de elevi de liceu. Comanda manifestărilor străjerești o are dl. Vasile Peteanu profesor de educația fizică la liceul Titu Maiorescu.

■ **Concurs național al grâului.** În anul curent se organizează pe tot cuprinsul țării un concurs național al grâului. Camera de agricultură din județul nostru va acorda cu ocazia acestui concurs un premiu de 10.000 lei, cinci premii de câte 1.000 lei și șase mențiuni onorabile (diplome). Premianții întâu pe județe iau parte la concursul pe țară cu care ocazie se vor împărți un premiu de 25.000 lei, două premii de câte 15.000 lei, trei premii de câte 10.000 lei, și patru mențiuni onorabile. Concurenții trebuie să aibă o cultură de grâu de cel puțin 2 iugăre și trebuie să se înscrie prin o carte poștală cel mai târziu până la 10 Iunie a. c. la Camera de Agricultură din Alba-Iulia, arătând numele, localitatea și suprafața terenului sămănat cu care are să concureze.

■ **Asistența medicală la sate.** Duminică, 30 Mai a. c. Dl. Dr. Radu Aurel medicul Casei Cercuale Aiud, s'a deplasat în com. Cicău și Lopadea Română unde, după ce a explicat sătenilor rostul și importanța vaccinarilor, a procedat la vaccinarea copiilor mici și revaccinarea celor de 10 ani cu vaccinul Jenneri contra variolei. Explicațiile și sfaturile date de Dl. Dr. Radu au fost ascultate cu viu interes de populațiunea satelor, care se bucură când medici ridicăți din păturile țărânilor, neprecupețind bani și timp, se coboară în mijlocul ei cu sfaturi înțelepte și leacuri tămăduitoare. Mulțumim D-lui Dr. Radu pentru neobosită și saturată activitate pusă în slujba neamului.

■ **O rectificare.** Emil Oltean din Păgida, despre care s'a scris în Numărul trecut că a fost împușcat în pădurea Ciurubudului, a murit în spitalul din Aiud. Din cercetările făcute s'a constatat că nu poate fi vorba de nici un vânător din orașul nostru. Medicii cari au căutat rana, au constatat că împușcarea s'a săvârșit de foarte aproape, într-o câmpie văd arsuri pe pantaloni la locul, pe unde au pătruns alicele în picior. Deci accidentul fatal mai de grabă a provenit din vre-o imprudență a victimei ori a însoțitorilor, cari erau cu arma la ei. Facem această rectificare pentru a spulbera ori ce bănuială asupra vânătorilor dela noi, cari toți sunt supuși unei severe discipline a Societății în care sunt constituiți.

■ **Cărțile funduare.** S'au făcut încercări și până acuma din partea diferitelor Guverne de a se introduce peste tot locul în țară sistemul Cărților funduare. S'a văzut adecă utilitatea imensă a acestui sistem, care în Ardeal a existat încă și înainte de război. Acum Guvernul actual din nou încearcă a introduce cadastrul în părțile vechiului regat, unde până acum nu era. Deasemenea și în Basarabia. Pentru ființarea acestei utile instituții se reclamă suma de 800 milioane lei, pentru recuperarea cărora deja s'au și luat unele măsuri. Ministerul de interne a făcut demersuri urgente în direcția aceasta, dând ordine prefecturilor a lua măsurile necesare pentru măsurările cadastrale inițiale.

■ **Eliberări condiționale la penitenciarul Aiud.** Potrivit dispozițiilor noului cod penal, s'a întrunit, la penitenciarul Aiud, comisiunea pentru eliberările condiționale, acordate de lege delicvenților care în timpul executării pedepsei au avut purtări bune și care și au executat deja majoritatea pedepsei. Comisiunea compusă din directorul închisorii, un judecător, învățătorul și confesorii delicvenților, la recomandările acestora a pus pe picior de libertate, până acuma, peste 100 de delicvenți. Bucuria libertății și gândul că nu peste mult eliberații vor fi în mijlocul familiei lor, a stors lacrimi.

■ **Și a mâncat pălăria la un pariu.** Un comerciant, dintr'o țară, unde prinsorile sunt la ordinea zilei, a făcut un pariu interesant. Anume că el va ști răspunde la orice întrebări i s'ar pune, în caz contrar își mănâncă pălăria în văzul tuturor celor de față. A avut însă ghinion că n'a știut răspunde la unele întrebări, ce i s'au pus și a trebuit deci să pucească la îndeplinirea condițiilor de rămășag. Și a făcut-o fără ezitare. În mijlocul pieții, în fața unei mulțimi mari și-a tăiat pălăria frumos în bucățele mărunte, a așezat-o într-o cratiță, mestecând-o cu pulpă de vițel și cu zarzavaturi. Desigur n'a lipsit ceapa și usturoiul. Și a mâncat cu poftă în mijlocul veseliei nestânjenite a spectatorilor. — Să-i fie de bine!

■ **Misterul cuceririlor.** Știți că în America femeile cheltuesc pe farduri și cosmetice de două ori atâția bani, cât costă întreținerea întregii armate, zice într'o societate aleasă un domn, care se vede era mare dușman al femeii moderne de azi. Da, — răspunde imediat o duduie cu arcuirea nostimă a sprâncenelor și cu buzele înflăcăiate de rujul imbelșugat, — poate să tie adevărat; dar și cuceririle ce fac femeile acolo întrec mult pe cele ale armatei. Mefisto.

■ **Cinematograf.** Sâmbătă, Duminecă, Luni. O piatră de hotar în domeniul cinematografilor mondiale: *Claudette Colbert, Ronald Colman* în cel mai grandios film al stagiunii *SUB DOUĂ DRAPELE* după celebrul roman al lui Ouida. O floare mândră a deșertului, de toți iubită, dar alungată de bărbatul ale cărui sărutări le dorește. Batalionul morții, trimis în forțul blestemat, pentru a sta de strajă până ce va succomba ultimul soldat. Dragoste arzătoare ca nisipurile fierbinți ale Saharei. 20 de oameni în luptă împotriva unei oaste sălbătice de 5.000 de călăreți. Pustiul de foc, brăzdat cu triburile de arabi rebeli, perfizi, sălbateci, necruțători. Hoarde de călăreți algerieni și marocani, setoși de sânge. „Les Chasseurs”, soldații Norocului, fii adoptivi ai Franței, batalioanele de asalt și de sacrificiu ale Legiunei Străine. O pagină sublimă din viața de dragoste și de aventuri a Legiunei Străine.

Din prilejul îndurerat al morții scumpului și neuitatului nostru *Romul Pop*, toți cari au binevoit a ne mângăia împărțându-ne durerea, exprimându-și condoleanțele și participând la înmormântare, sunt rugați a primi pe această cale expresia sinceră a profundelor noastre mulțumiri.

Sabina Pop și rudeniile.

oamenii de bine de a-și da obolul lor pentru Biserica și Biblioteca acestui Penitenciar, cari din cauza vremurilor vitregi în care trăim, sunt într'o stare mai mult decât modestă și abia pot astăzi să îndeplinească rolul înalt pentru care au fost create.

O icoană, o carte, ori ce ofrandă bănească, este o faptă de adevărat creștin, este o rază de mângăiere coborâtă în sufletele acestor nenorociți, care ades nu mai au pe nimeni în lume și apoi contribuți direct chiar și la reeducarea lor făcând prin gestul acesta, o faptă de adevărat „Bun Român”.

Orice donațiuni în natură sau în bani, pentru Biserica și Biblioteca Penitenciarului se pot adresa Direcției penitenciarului local pe numele preoților confesori, iar numele donatorilor se vor da publicității.

Am credință că apelul meu va găsi în sufletele tuturor un adânc și înțelegător ecou — și rog călduros pe fiecare bun creștin — să-și dea obolul Său — cât de modest — și cât mai neîntârziat — pentru a aduce cu'n ceas mai curând — o mângăiere, o alinare — unui suflet nenorocit!

Preot Gog Dionisie
Conf. ort. al Penit. Princ. Aiud.

De ce să ne ferim copiii.

Marele poet roman Horațiu, care a trăit cu câțiva ani numai înainte de nașterea lui Hristos, ne spune, că tânărul este moale ca ceara și ușor de încovoiat spre păcat. Și drept are. Ori, nu vedeți, zilnic, câți tineri nu se nenorocesc, tocmai fiindcă ajung în societatea altora, mai răi decât ei, cari apoi îi încovoale spre păcat?

Chiar de aceea trebuie să ne ferim copiii înainte de toate de cărțile, revistele și gazetele rele, pentru că acestea sunt mai primejdioase decât tovarășii cei răi. Nu-și poate nimeni închipi, cât rău au făcut acestea omenirii. Citind o carte, o revistă, o gazetă rea în care se descriu lucruri spurcate, te strici văzând cu ochii. În clipita aceea încerci și tu să faci asemenea și dacă nu ai norocul să te întrerupi cineva din gândul tău, să te trezească din amorțeala în care te-a adâncit gândul păcătos, păcătuiești cu siguranță, numai prilej să ai. De aceea trebuie să ne ferim a cumpăra astfel de cărți, reviste sau gazete. De aceea trebuie, mai ales, să sprijinim cărțile, revistele și gazetele bune și să nu dăm prilej copiilor noștri a se împrieteni cu cele rele. De aceea trebuie să-i controlăm într'una, ce citesc, pentru că dacă e adevărată undeva vorba românească: „spune-mi cu cine te însoțești, și-ți voi spune cine ești”, apoi e adevărată în privința aceasta.

Câți tineri nu cunosc eu, pe cari numai citirea cărților, revistelor și gazetelor rele i-a stricat! De câte ori nu mi-s'au plâns de acestea!

Alt mijloc de stricare a moravurilor bune sunt cinematografele. În cărți, reviste și ziare numai citești și numai îți închipi lucrurile rele. Numai fantezia te strică. În cinematograful vezi însă cu ochii și auzi relele. De aceea se întâmplă, îndată după ieșirea din cinematografe, alătea răutăți. Câți nu sunt, cari încearcă și ei să facă ceace au văzut la cinematograful!

Su nu ne uilăm apoi nici de teatrele, baleturile, danșingurile, chantanele și celelalte multe feluri de localuri de noapte, unde se laudă păcatul și se batjocorește virtutea; unde umblă numai aceia cari vreau să se strice și din cari nu iasă aproape nimenea ca om întreg și de omenie. Tinerii n'au ce căuta în astfel de localuri, pentru că sângele lor și așa ciocotește și n'are nevoie să mai fie încălzit și chiar înfierbântat. Iară bătrânii, cari numai prin astfel de mijloace încearcă a se întineri, merită să fie desprețuiți de toată lumea, pentru fărâdelegile lor.

Lumea de astăzi e atât de rea, de ticăloasă și de păcătoasă, încât om să fii ca să nu te strici trăind în ea. Drept are deci sf. evanghelist Ioan când spune că tot ce este într'însa nu este altceva decât „pofa trupului și pofa ochilor și trufia vieții” (I. Ioan 2, 16).

Să fugim deci, cât putem de ea. Să nu ne lăsăm amăgiți prea tare de ea și să ne dăm seama că putem fi „părtași lumii, dar nu greșelii”, dupăcum zice atât de frumos, Tertulian, un mare învățat din cele dinfăi veacuri ale creștinismului.

Părintele Iuliu.

SPORTIVE

Aiud Liceul T. M. — Gimn. Industrial 2:1 (1:1)

Cele două echipe a școlilor românești se întâlnesc pentru a treia oară în acest sezon. Fiecare a avut câte o victorie și o partidă nedecisă. Jocul frumos pe care l-a produs acești copilași în întâlnirea de astăzi a satisfăcut și cele mai pretențioase cerinți a spectatorilor.

Echipa Liceului Titu Maiorescu mai omogenă a reușit să își însușească cele două puncte de data aceasta.

A arbitrat domnul căpitan Bedeleanu Eugen.

U. E. Cluj — C. B. A. 6:1 (3:0)

Echipa Uzinelor Electrice din Cluj întârită cu elemente dela Universitate a dispus de echipa descompusă a CGA.-lui. Jocul prestat de Clujeni n'a plăcut absolut deloc. În tot cursul acestei partide n'am văzut dela ei, cel puțin o combinație bazată pe tehnic. A jucat fiecare după cum l-a tăiat capul, trăgând la poarta lui Domokos care prea puțin s'a sinchisit să apere vreunul din cele șase goluri ce le-a primit.

Este regretabilă forma în care înțeleg grupările din Cluj să se deplaseze în provincie, pentru a susține matchuri amicale cu echipele noastre. Sub titlul unei grupări mai bune se adună o serie de jucători de pe stradă și formează o echipă care natural, nu poate să facă mai mult decât a făcut UEC. și pe urma căruia n'a profitat nimic echipa locală.

Ne-a plăcut foarte mult sufletul și dragostea cu care a jucat echipa CGA. Dacă nu le lipsea o serie de titulari, dispuneau cu ușurință de adunătura UEC.-lui. Rezultatul nu este cel real, deoarece trei goluri au fost marcate din ofside.

Arbitrajul Dlui Mohai Emeric slab și lipsit de autoritate.

Duminică, 6 Iunie pe arena orașului Aiud vom avea ocazia să asistăm la un match frumos și atractiv. Echipa Batalionului 1 P. M. de sub conducerea valorosului poly-sportiv domnul Sub.-Lt. Radulian Gheorghe, se va întâlni cu ASA.

Această întâlnire întotdeauna a suscitat un deosebit interes cunoscând echipa Bat. 1 P. M. a avut în compunerea ei elemente valoroase din Divizia A. și B. care își face stagiul militar.

Conducerea acestei partide de mare importanță se va încredința Dlui arbitru districtual Locotenentul Beldean Silviu.

Ca match de deschidere la această partidă vor juca echipele școlare combinata Lic. T. M. — Gimn. Industrial și echipa Liceului Bethlen cursurile inferioare. Acest match îl va conduce Dl Căpitan Bedeleanu E.

Lucrările la Stadionul mare al Aiudului pentru un moment s'au întrerupt, însă în cursul săptămânii viitoare se vor relua.

Al doilea Stadion mare care se lucrează pe raza Districtului Aiud este cel dela Câmpia-Turzii al Industriei Sârmei la care lucrările sunt deja mult avansate.

În ziua de 13 Iunie 1937 se va desfășura la Uioara semi-finala campionatului Ligei de Nord între Solvay și CSM. Cluj.

În vederea acestei întâlniri cu ocazia căruia se va distribui din partea Districtului, diplomele și medaliile pentru echipa campioană, gruparea Solvay pregătește o mare serbare sportivă la care va lua parte și Dl Președinte al Ligei de Nord. B. E.

Atențiunei

Elegant Vă îmbracă croitoria

„DASCĂL“

Piața Reg. Ferdinand

De închiriat.

Parohia ortodoxă română Aiud dă în chirie casa din str. Mircea Vodă Nr. 25, începând cu data de 15 Iunie a. c.

Reflectanții sunt invitați să înainteze oferte în scris până în 14 Iunie a. c. oficiului parohial ort. român din str. Mircea Vodă Nr. 23, care le va comunica și condițiunile speciale de închiriere.

Oficiul parohial.

De vânzare din mână liberă, Casă din str. Prințul Carol 45. constatătoare din 3 apartamente cu intrări separate fie care. Informațiuni str. P. Carol Nr. 45.

PRIMĂRIA ORAȘULUI AIUD

Serviciul administrativ

No. 3119—1937. P.

ORDONANȚA

Noi, primarul orașului Aiud, județul Alba, având în vedere dispozițiile legii pentru controlul străinilor, controlul unora din stabilimentele publice și pentru înființarea unui birou al populației, cari prevăd că toți locuitorii comunei, români și străini, majori și minori, sunt datori a se înscrie în registrele biroului populației din localitate și că oricare persoană care își schimbă domiciliul, fie în alta comună, fie în altă țară, sau care își schimbă locuința în aceeași comună, trebuie să declare aceasta biroului populației

și considerând că o mare parte a populației nu este înscrisă la biroul populației și că multe schimbări n'au fost declarate la biroul populației,

în baza art. 61 din legea administrativă, publicată la 27 Martie 1936,

o r d o n ă m :

Art. 1. Toți locuitorii români și străini, cari se găsesc cu domiciliul stabil sau temporar în orașul Aiud, sunt obligați a se reînscris și înscrie la biroul populației din acest oraș.

Vor face declarații de reînscris și înscriere toți capii de familie pentru membrii familiei cu cari locuiesc împreună, tutorii și curatorii pentru minorii și interzișii de sub tutela sau curatela lor, toți stăpânii pentru servitorii lor, toți patronii pentru lucrătorii lor, dacă aceștia locuiesc la un loc cu dânșii.

Art. 2. Reînscris și înscrierea se va face în termen de 30 zile, începând cu data de 1 Iunie 1937.

Art. 3. Cei aflați la controlul ce se va face reînscris și la biroul populației, vor fi dați în judecată și amendați conform legii, cu 500—1000 lei.

Cu executarea prezentei ordonanțe, se încredințează biroul populației de pe lângă comisariatul de poliție Aiud.

Aiud, la 28 Maiu 1937.

Primar :

Dr. N. David.

Secretar :

Gllgor.

PRIMĂRIA ORAȘULUI AIUD

Serviciul administrativ

No. 2367—1937. P.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală că Primăria orașului Aiud închiriază prin licitație publică cu oferte scrise și sigilate, pe timp de 4 (patru) ani, ghereta aflătoare în Piața Regele Ferdinand, în fața firmei „Românul“ de desubtul transformatorului electric.

Licitația se va ține în ziua de 1 Iulie 1937, ora 12 a. m. în localul Primăriei, camera No. 1.

Ofertele vor fi însoțite de garanția de 5% asupra prețului oferit pe 4 ani.

Art. 88—110 din L. C. P. sunt aplicabile acestei licitații.

Informațiuni detaliate se pot primi la Primăria Aiud, în orele de serviciu.

Aiud, la 28 Maiu 1937.

Primar :

Dr. N. David.

Secretar :

Gllgor.

PRIMĂRIA ORAȘULUI AIUD

Serviciul administrativ

No. 1249—1937. P.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că Primăria orașului Aiud va ține în ziua de 26 Iunie 1937, ora 12 a. m. în localul Primăriei, camera No. 1 licitație publică cu oferte scrise și sigilate, pentru închirierea pe timp de 3 (trei) ani a locuinței din Str. Băilor No. 2/a Fondul Azilului de bătrâni.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 88—110 din L. C. P. și normele din Monit. Of. 127 din 1931.

Odată cu ofertele, ofertanții vor depune în plic separat garanția de 5% asupra prețului oferit pe trei ani.

Aiud, la 19 Maiu 1937.

Primar :

Dr. N. David.

Secretar :

Gllgor.

APARATE DE RADIO:

PHILIPS,

MINERVA,

STANDARD,

ZERDIK

TELEFUNKEN,

VINDE ÎN RATE MICI

AUTO-RADIO BUCUR

Fiecare econom

să cumpere pluguri, mașini și tot felul de unelte agricole, cue, sârmă, mașini pentru bucătărie, cuploare de fier și toate mărfurile de fierărie dela cea mai mare și mai ieftină prăvălie de fier

Adolf Izrael și Fiul AIUD.

Telefon: 21.

P. Reg. Ferd. 55.

1—26.

Incercați și o să vă convingeți
că numai la bodega

ONAC

veți găsi cele mai bune și ieftine vinuri, zilnic mezeluri proaspete de Sibiu și tot felul de aperitive, bere proaspătă etc.

Pâine, franzete și cornuri de prima calitate, coapte în brutăria proprie.

Nu uitați, faceți încercare.

Bodega și brutăria

ONAC

Piața Reg. Ferdinand No. 9

Preparatele Chinoin (Arzola, Porzol, Sulfarol, Novenda, Thanol) pentru protecția Plantelor se găsesc la firma

E. FENICHEL